

Weinig ambitie voor energie, klimaat en mobiliteit

BBL - Beleidsbabbel [babbel@bblv.be]

Verzonden: vrijdag 13 januari 2012 11:14

Aan: BBL - Beleidsbabbel [babbel@bblv.be]

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

beleidsb@BBel

Bond Beter Leefmilieu
KOEPSEL VAN MILIEUVERENIGINGEN Vlaanderen

Nr. 268 - Weinig ambitie voor energie, klimaat en mobiliteit

● [Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bblv.be](#).

Beleidsnota

- [Beleidsnota Wathelet een mager beestje](#)
- [Energie in beleidsnota](#)
- [Mobiliteit en klimaat in beleidsnota](#)

Actueel

- [Stresstest bewijst niet dat kerncentrales veilig zijn](#)
- [Wanneer volgt stroomstoot voor het Vlaamse klimaatbeleid?](#)
- [Vlaanderen kan overstromingsgebieden sneller afbakenen](#)
- [Nut van adviesraden](#)

Afscheid

- [Ex-voorzitter BBL Guido Van Steenberghe overleden](#)

~ Beleidsnota ~

Beleidsnota Wathelet een mager beestje

We hadden deze week de eer om de beleidsnota van staatssecretaris van energie, mobiliteit en klimaat Wathelet te lezen. Jammer genoeg bleven we sterk op onze honger zitten. Want wat blijkt? Op vraag van het kabinet van de premier Di Rupo zijn de beleidsnota's een copy-paste van het regeerakkoord.

[naar
boven](#)

~ Beleidsnota ~

Energie in beleidsnota

Het luik energie blijkt niet veel meer dan een afkooksel van wat er al in het regeerakkoord staat. En veel is dat jammer genoeg niet. Het voornemen om te zorgen voor een zekere, toegankelijke en groenere energiebevoorrading wordt nauwelijks concreet ingevuld.

Kernuitstap

Positief is de bevestiging van de “wil van de regering om vast te houden aan de wet op de kernuitstap van 2003”. In principe willen onze politici de kerncentrales dus sluiten vanaf 2015. Maar, de concrete sluitingskalender maken ze afhankelijk van een uitrustingsplan. De beleidsnota licht een heel klein tipje van de sluier over de totstandkoming van dit plan. Zo zal de regering samen met de gewesten zoeken naar potentiële sites voor nieuwe productie-installaties, en wil ze de bouw van nieuwe elektriciteitscentrales versnellen door de vereenvoudiging van een aantal procedures en overleg met de betrokken actoren. Vraag is echter wie die ‘betrokken actoren’ zijn? Gaat dit om een onderonsje in de energiesector of zullen ook andere stakeholders hun zegje mogen doen? Bizar is ook dat een nieuw op te richten wetenschappelijk comité dit uitrustingsplan, en de andere energiestudies waarvan sprake, zou ondersteunen. Over de (rol van de) bestaande en onafhankelijke energieregulator CREG geen woord.

Nucleaire heffing

Tot onze grote verbazing wordt – in tegenstelling tot het regeerakkoord – nergens melding gemaakt van het opleggen van een nucleaire heffing. Is de staatssecretaris dit gewoon vergeten of houdt hij de nucleaire bijdrage angstvallig uit het energiebeleid om de inkomsten van de heffing in alle stilte te gebruiken voor het gat in de begroting en niet voor een duurzaam energiebeleid?

Nieuw geld voor kernenergie

Wil de regering echt af van kernenergie? We vragen het ons af. Deze week werd immers duidelijk dat de regering de dotaties aan het SCK in deze tijden van besparing, stelselmatig blijft verhogen om het gigantisch dure en hoogst twijfelachtige [Myrrha project](#) te financieren. Als we echt afwillen van kernenergie, waarom investeert onze regering dan nog in de fata morgana van een nieuwe generatie kernenergie? De keuze om geld te blijven pompen in kernenergie botst bovendien met het goede voornemen van de staatssecretaris om plaats te maken voor meer windturbines op de Noordzee. [Kernenergie en wind gaan immers niet samen](#).

Energiebeleid?

Blijft de vraag waar onze regering deze legislatuur écht naartoe wil met haar energiebeleid. Naast een droge vermelding van de lopende studie over 100% hernieuwbare energie tegen 2050, is er geen spoor van een visie op de lange termijn. De bouw van nieuwe (en wat voor soort overigens?) elektriciteitscentrales is één ding, maar over energiebesparing wordt in heel de nota met geen enkel woord gerept. Het belangrijkste element van een toekomstgericht groen en duurzaam energiebeleid blijft met andere woorden volledig buiten beeld.

Slotsom: we wachten nog steeds in spanning op echte keuzes en een duidelijke visie voor ons energiebeleid.

[Sara Van Dyck](#)

[naar
boven](#)

Mobiliteit en klimaat in beleidsnota

Over mobiliteit kunnen we kort zijn. Het ordewoord is ‘veiligheid’. Er komt in de beleidsbrief nauwelijks iets aan bod dat zich op het raakvlak van mobiliteit en leefmilieu bevindt. De tussentitel uitgezonderd “een veilige, vlotte en *duurzame* mobiliteit” en een korte vage paragraaf op het einde: “Vanuit een transversale aanpak van het geheel van zijn bevoegdheden zal de Staatssecretaris (...) alle hefboomen gebruiken waarover hij beschikt om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, evenals de vervuiling veroorzaakt door de verschillende transportmodi en energieproductiewijzen. Op het kruispunt van deze drie bevoegdheden, zal hij een groot transversaal project voor de ontwikkeling van elektrische voertuigen met lage CO₂-uitstoot ondersteunen.” De staatssecretaris verwijst hier waarschijnlijk naar het masterplan elektrische mobiliteit, dat door de FOD economie wordt voorbereid. Bond Beter Leefmilieu werkt in de stuurgroep actief mee aan de uitwerking van de masterplan.

Spijtig genoeg vermeldt de staatssecretaris niets over de verandering van de fiscaliteit voor bedrijfswagens: is het louter een begrotingstechnische maatregel, of is er ook nagedacht over de effecten op het wagenpark en het privaat wagengebruik? Idealiter zou die aanpassing van de fiscaliteit moeten passen in het stapsgewijs ontmoedigen van verloning onder de vorm van wagens of brandstof. Ook zou hij kunnen ingaan op de reden waarom er geen rekening gehouden wordt met andere vervuilende stoffen (bvb NOX) in de berekening van het voordeel van alle aard voor bedrijfswagens en de reden waarom de gratis tankkaarten zo goed als ongemoeid zijn gelaten.

Klimaat

Het stuk over klimaat is iets concreter, maar er staan zo goed als geen beleidsinitiatieven in vermeld. Lichtpunt: “De Staatssecretaris voor Leefmilieu zal elk beleid ondersteunen dat een drastische vermindering van het verbruik van natuurlijke hulpbronnen en energie (vooral van fossiele brandstoffen) beoogt. Hij zal hiervoor de twee belangrijke beleidshefboomen aanwenden waarover hij beschikt: het klimaatbeleid en de productnormen.” Meer concreet zal “de Staatssecretaris voor Leefmilieu met overtuiging blijven pleiten, zowel bij de gewesten als op internationaal vlak, voor een reductiedoelstelling op EU-niveau van 30% van de uitstoot van broeikasgassen in 2020 en van 80 tot 95% in 2050 ten opzichte van 1990.” Daarmee staat de milieubeweging dus niet langer alleen.

Daarnaast geeft de beleidsbrief nog aan dat er een ‘snelle en objectieve’ verdeling over de gewesten komt van de Belgische reductie-inspanningen en de opbrengsten van de veiling van CO₂-rechten, dat de staatssecretaris gaat voor een goede werking van de Europese emissiehandel in de luchtvaart en zich keert tegen windfall profits en dat hij initiatieven voor gedragsverandering die passen in de klimaatstrijd in de mate van het mogelijke zal steunen.

Kortom: vier jaar communautair gebakkelei en de Europese schulden crisis, heeft alle aandacht en energie vanuit het beleid opgeslorpt. Daardoor brengt deze beleidsbrief weinig nieuws over de aanpak van de verkeersemissies of de klimaatverandering en vervalt hier en daar zelfs in gemeenplaatsen.

[Mathias Bienstman](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Stresstest bewijst niet dat kerncentrales veilig zijn

Eind vorig jaar, tussen de kerstdis en het nieuwjaarsgedruis, publiceerde het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) haar finale analyse van de stresstests van de Belgische kerncentrales. Met dit rapport, dat wordt overgemaakt aan de ENSREG (European Nuclear Safety Regulation Group) spreekt het FANC zich uit over [de analyse die Electrabel maakte over de stressbestendigheid van haar kerncentrales](#).

Hoewel Electrabel op vraag van de Belgische politici in de stresstests ook de impact van een aantal “man made events” zoals terreuraanvallen of vliegtuigcrashes onderzocht, spreekt het rapport van het FANC zich hier niet over uit. Het FANC maakte enkel een analyse van extreme weerfenomenen, omdat enkel hierover moet gerapporteerd worden aan de Europese instanties.

Het FANC stelt dat, mits een aantal acties binnen een redelijke termijn worden uitgevoerd, de Belgische kerncentrales voldoen aan de nodige veiligheidsvereisten. Vraag blijft wat die “nodige veiligheidsvereisten” zijn. De kans op een probleem kan immers nooit volledig worden uitgesloten. Bij wijze van voorbeeld: momenteel is de oudste reactor in Tihange niet bestand tegen ernstige overstromingen van de Maas. In het stresstestrapport wordt daarom voorgesteld om een muur te bouwen om de centrale hiertegen te beschermen. Maar die muur zal nooit hoog genoeg kunnen zijn om echt extreme overstromingen tegen te gaan.

Bovendien stelt Electrabel voor om pas tegen 2014 in dergelijke beschermingsmuur te investeren. Zeker met de zeer grote bevolkingsdichtheid rondom de kerncentrale van Tihange is dit onaanvaardbaar.

Voorliggend rapport kan dan ook allesbehalve als een allesomvattende veiligheidsanalyse van onze kerncentrales beschouwd worden. Een analyse op basis waarvan zou kunnen besloten worden dat onze centrales – eventueel mits een paar kleine ingrepen - de test kunnen doorstaan, bestaat overigens niet. Simpelweg omdat een compleet onfeilbare nucleaire technologie niet bestaat. Als er één les uit de ramp in Fukushima moet getrokken worden, dan is het dat een onvoorspelbare en vooraf niet in te schatten samenloop van omstandigheden, kan plaatsvinden in elk reactortype, in ieder land en op elk ogenblik. De door Electrabel onderzochte scenario's zijn te beperkt en de gehanteerde parameters zijn te arbitrair om tot alomvattende conclusies over de veiligheid van de kerncentrales te komen. Voor elk scenario dat werd onderzocht zijn er tientallen variaties denkbaar die niet werden onderzocht. Bovendien werd er in het onderzoek geen rekening gehouden met de effecten van ouderdomsverschijnselen van onze oude kerncentrales.

Dé manier om de risico's van de kerncentrales tot een minimum te herleiden, is deze vanaf 2015 te sluiten zoals voorzien in de wet op de kernuitstap. We hopen dan ook dat het puur toeval mag heten dat het FANC luttele dagen na de publicatie van de stresstests, een rapport publiceert met aanbevelingen om de kerncentrales langer te kunnen openhouden. Of zijn wij de enigen die zich nog herinneren dat de nieuwe regering zich engageert om de wet op de kernuitstap uit te voeren?

[Sara Van Dyck](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Wanneer volgt stroomstoot voor het Vlaamse klimaatbeleid?

Het Vlaams klimaatbeleid verloopt volgens plan, toch voor 90% van de maatregelen. Goed nieuws? Nee, want er is nauwelijks een effect op de uitstoot van broeikasgassen van gebouwen en transport. In plaats van het aantal maatregelen te vermenigvuldigen, is er dus dringend nood aan een stroomstoot voor het Vlaamse klimaatbeleid: hanteer beleidsinstrumenten die de uitstoot daadwerkelijk verminderen.

In december publiceerde de Vlaamse overheid VORA 10, de vijfde rapportering over de voortgang van het Vlaamse klimaatbeleid. Terwijl 90% van de 117 maatregelen uit het Vlaams Klimaatplan 2006-2012 volgens planning verlopen, is er nauwelijks een effect te bespeuren op de broeikasgasuitstoot van de niet-ETS sectoren, die buiten het Europees emissie handelssysteem vallen. De cijfers en prognoses tonen aan dat de emissies van de twee belangrijkste niet-ETS sectoren - de gebouwen en transport - zich niet op een klimaatvriendelijk reductiepad van meer dan 1% per jaar bevinden, zelfs in tegendeel.

Tabel 4. Aandeel non-ETS sectoren in de uitstoot van broeikasgassen in 2008 en 2009, de gemiddelde verwachte uitstoot in 2010-2012 in een scenario met klimaatbeleid en de niet-ETS reductiekloof (kton CO₂-eq)

	2008	2009	2010	2011	2012
Industrie en energie (niet-ETS)	7.785	8.081	8.615	8.710	8.803
Gebouwen	16.541	16.622	19.441	16.400	16.260
Transport	16.545	15.579	17.070	17.233	17.396
Landbouw	7.017	7.242	7.173	7.193	7.212
Totaal niet-ETS	47.888	47.523	52.298	49.536	49.672
niet-ETS doelstelling	45.597	45.597	45.597	45.597	45.597
Niet-ETS reductiekloof	2.291	1.926	6.701	3.938	4.075

[Mathias Bienstman](#)[▶ lees verder](#)[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Vlaanderen kan overstromingsgebieden sneller afbakenen

De Vlaamse Regering heeft een besluit principieel goedgekeurd dat het mogelijk maakt om overstromingsgebieden sneller af te bakenen.

Momenteel kunnen overstromingsgebieden enkel worden afgebakend in stroomgebied- en bekkenbeheerplannen. Die plannen worden om de zes jaar vastgesteld. Nu wordt het mogelijk ook tussentijds -en dus sneller- overstromingsgebieden binnen de doelstellingen van de goedgekeurde waterbeheerplannen af te bakenen. Het besluit regelt het openbaar onderzoek, verzekert de rol van de bekkenbesturen en verbetert de voorziene informatieplicht door de initiatiefnemer van de afbakening.

De evaluatie van de overstromingen van november 2010 wees op de nood aan bijkomende overstromingsgebieden om piekdebieten op te vangen. Wij juichen dan ook toe dat de

waterbeheerders nu sneller overstromingsgebieden kunnen realiseren én zo de kans op overstromingsschade kunnen beperken. De verbeterde informatieplicht kan bovendien het draagvlak bij bewoners en landbouwers vergroten.

[Karlien Vandecasteele](#)

[naar
boven](#)

~ Actueel ~

Nut van adviesraden

De Vlaamse werkgeversorganisatie Vokaliet onlangs weten dat ze een kritische evaluatie zal maken van de vele adviesorganen waarin ze momenteel zetelt. Voka zal zich terugtrekken uit de adviesraden die in de voorbije jaren niet of te weinig hebben bijgedragen tot positieve verandering en tot sturend overleg.

Het valt natuurlijk te bezien wat voka verstaat onder positieve verandering. Maar los daarvan kunnen wij ons wel vinden in een aantal van hun overwegingen.

Middenveldorganisaties zoals voka draaien mee in tal van adviesraden, waar ze overstelpt worden met uiteenlopende adviesvragen. De milieubeweging zit in hetzelfde schuitje. Bond Beter Leefmilieu zetelt in tal van Vlaamse en federale adviesraden. De toegevoegde waarde van deze tijdsinvestering is niet altijd even duidelijk. Tegelijk stelt de milieubeweging vast dat de nodige (financiële) ondersteuning voor deze tijdsinvestering zienderogen slinkt, en zelfs gehalveerd werd onder Minister Schauvliege.

Toch zal het overheidsbeleid steeds nood hebben aan een maatschappelijke toets vanuit de verschillende belangengroepen. Een participatieve aanpak vergroot het draagvlak, verschaft legitimiteit, neemt terreinkennis en expertise mee in beleidsbeslissingen. Door de toenemende complexiteit van de hedendaagse beleidsprojecten mag die toets, zomin als het beleid zelf, vooral niet sectoraal of verkokerd zijn. Daarom is de oplossing van Voka die zich terugtrekt uit adviesraden eerder een stap terug op gebied van effectief advieswerk dan een stap vooruit. Het efficiënt bundelen van adviesraden en een volwaardige participatie van de verschillende belangengroepen in deze adviesraden is de weg vooruit om tot positieve verandering te komen. Laten we daar eens een kritische evaluatie over opzetten.

[Lieve Cloots](#)

[naar
boven](#)

~ Afscheid ~

Ex-voorzitter BBL Guido Van Steenberghe overleden

Op 11 januari is Guido Van Steenberghe overleden. Guido was 74 jaar en was al een tijd ernstig ziek.

Guido is medeoprichter van BBL, hij was ooit de tweede voorzitter van BBL, was geruime tijd ondervoorzitter en zetelde in ons bestuur tot medio de jaren

2000.

Nog tijdens zijn opleiding tot licentiaat wetenschappen – dierkunde is Guido Van Steenbergen in 1965 medeoprichter en eerste secretaris van het Centrum voor Natuurbeschermingseducatie (CVN). De vzw zal onder de Vlaamse natuurbewegingen steeds een eigen plaats innemen als gespecialiseerde dienst voor milieueducatie: naast het inrichten van een cursus “natuurgids” in alle Vlaamse provincies wordt een breed gamma van avondcursussen en vakantiewerking rond natuur en milieu aangeboden. Daarnaast houdt het CVN zich bezig met het raadgeven en ondersteunen van andere verenigingen, organisaties en overheidsdiensten op het vlak van milieueducatie.

Van 1984 tot een dik jaar geleden was Van Steenbergen voorzitter van het CVN, dat tegenwoordig de naam van Centrum voor Natuur- en milieueducatie draagt.

Van Steenbergen speelt in de jaren voor en na 1970 een belangrijke rol bij een aantal acties van de ontluikende milieubeweging. Zo staat hij mee aan de wieg van het Groen Manifest dat in oktober 1970 door 21 jeugdorganisaties wordt opgesteld. Voornaamste eisen zijn de oprichting van een Ministerie van Milieubeheer en de goedkeuring van een kaderwet voor het milieubehoud. Het daarna opgerichte Komitee voor het Groen Manifest, waarvan van Steenbergen als secretaris optreedt, zal een voortrekkersrol spelen bij het protest tegen de vestiging van een koolstoffabriek door Progil te Kallo. Eerder is hij vanuit het CVN al betrokken bij de oprichting van het Aktiekomitee ter vrijwaring van het Peerdsbos, dat zich in de jaren 1968-1969 verzet tegen de aanleg van de E10 door één van de laatste overblijvende natuurgebieden in de nabije omgeving van Antwerpen. In 1972 is van Steenbergen als secretaris van het CVN ook betrokken bij de organisatie van een jongerenmilieucongres te Gent.

In 1971 is het CVN samen met 37 andere organisaties aanwezig op de officiële oprichting van de Bond Beter Leefmilieu/ Inter-environnement te Brussel. Van Steenbergen is intussen hoofd van de Opvoedkundige Dienst van de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (de “zoo”) geworden (1969). Hij zal de daaropvolgende jaren wat meer naar de achtergrond verdwijnen, al blijft hij zich onverdroten inzetten voor de milieubeweging. In 1974 wordt hij hoofd van het domein Planckendael (een afdeling van de zoo te Mechelen) om vier jaar later de functie van conservator van de musea en verantwoordelijke externe relaties – wetenschapszaken van de zoo op te nemen.

Guido van Steenbergen is reeds lid van de Raad van Beheer van de unitaire BBL, zij het dan wel onder de vorm van een confederatie van Bond Beter Leefmilieu vzw/ Inter-environnement asbl. Hieraan komt begin 1981 een eind na een financiële put en het daarop volgend ontslag van bijna het volledige personeelsbestand. Na het plotse overlijden van Herman Delaunois wordt van Steenbergen in 1983 de tweede voorzitter van BBL Vlaanderen. De jaren tachtig zijn voor de milieubeweging een turbulente periode, waarin men op zoek gaat naar een nieuwe koers. Van Steenbergen wordt hierbij vaak in het kamp van de meer “behoudsgezinde” natuurbewegingsvleugel geplaatst, tegenover Guido Steenkiste en Paul Staes. Helemaal terecht is dat niet, vooral als men naar de rol kijkt die van Steenbergen speelde bij de acties rond Progil en het Peerdsbos. In de jaren volgend op zijn voorzitterschap neemt van Steenbergen verschillende bestuursfuncties op in diverse vanuit de overheid opgerichte adviesorganen: sinds 1985 is hij ondervoorzitter van de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud en sinds 1986 ondervoorzitter van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu. Daarnaast was hij tussen 1984 en 1988 co-voorzitter van het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming.

Een jaar later keert hij terug naar de leiding van de BBL, waar hij na de verkiezing van Luc Hens als nieuwe voorzitter in 1989 het ondervoorzitterschap bekleedt. Het is een functie die

hij tot 2004 vervulde.

Guido was tevens meer dan 10 jaar voorzitter en lid van de raad van bestuur van VODO en een belangrijke voortrekker voor Duurzame Ontwikkeling. Opmerkelijk was ook het onvermoeibare werk dat hij deed voor EDO (Educatie Duurzame Ontwikkeling).

Guido, we gaan je missen...

[Danny Jacobs](#)

[naar
boven](#)

● [Wijzig uw abonnementsgegevens op \[bondbeterleefmilieu.be\]\(http://bondbeterleefmilieu.be\).](#)

© Copyright BBL 2012

=

-----=

- This E-mail Message was Processed by Virtual AutumnTECH: Standard Edi=
tion -

-----=

<http://www.AutumnTECH.com>

=